

JUBILEJNÁ KATECHÉZA

Október

MALÁ CESTA PÚTNIKA NÁDEJE

Každý pútník vie, že svoje putovanie nezvládne sám, že je príliš slabý, aby sa len vlastnými silami dostal do cieľa. Nutne potrebuje pomoc druhých, ktorí mu poskytnú miesto na odpočinok, jedlo, vodu, povzbudenie, ale aj ošetrí rany, alebo ak sa nachádza v nebezpečenstve, napríklad spadol niekam do rokliny, zachráni ho. My všetci sme pútnici a prechádzame našou životnou cestou viery, na ktorej sa stýkame s mnohými úskaliaми, pokušeniami, nebezpečenstvami. Aby sme mohli kráčať ako pútnici nádeje, tento mesiac nám dodá odvalu sv. Tereška Ježiškova, ktorá nám ukazuje tzv. „malú cestu“, ktorá je schodná pre všetkých, ale predovšetkým pre nás malých a slabých. V tomto roku si pripomínáme 100. výročie jej svätorečenia v r. 1925.

Pápež František vo svojej apoštolskej exhortácii *C'est la confiance (Je to dôvera)* o dôvere v milosrdnú Božiu lásku k 150. výročiu jej narodenia píše: „Jedna z najdôležitejších vecí, ktoré Tereška pochopila a z ktorých má prospech celý Boží ľud, je jej „malá cesta“, cesta dôvery a lásky, známa aj ako cesta duchovného detstva. Môže sa po nej uberať každý bez ohľadu na vek či životný stav. Je to cesta, ktorú nebeský Otec zjavuje maličkým (porov. Mt 11,25). V *Príbehu mojej duše* Tereška píše o tom, ako túto malú cestu objavila: „Môžem sa usilovať o svätosť, hoci som taká nepatrná. Vyrásť nemôžem, musím sa teda prijať taká, aká som, so všetkými svojimi nedokonalosťami. Chcem však hľadať spôsob, ako prísť do neba malou cestou, veľmi priamou, veľmi krátkou a celkom novou.“ Na vysvetlenie tejto cesty použila ako prirovnanie výťah: „Výťah, ktorý ma má vyniesť až do neba, je tvoje náručie, Ježišu! Na to nepotrebujem vyrásť, naopak, musím ostať malá, musím sa čoraz viac zmenšovať.“ Malá, neschopná spoliehať sa sama na seba, a predsa v bezpečí mocných milujúcich Pánových rúk. ... Základnou myšlienkou jej učenia je poznanie, že si nikdy nemôžeme byť istí sami sebou ani vlastnými zásluhami. Nemožno sa teda spoliehať iba na svoje úsilie či úspechy. V katechizme sa citujú slová, ktoré svätá Terézia povedala Pánovi: „Objavím sa pred tebou s prázdnyimi rukami“, aby vyjadrila, že „svätá si vždy živo uvedomovali, že ich zásluhy sú nič viac len milosť“ (KKC, 2011). Toto poznanie v človeku prebúdzajú radostnú, nežnú vďačnosť. ... Jej bezhraničná dôvera povzbudzuje všetkých, ktorí sa cítia krehkí, nedokonalí a hriešni, aby sa nechali pozdvihnúť a zmeniť.“

Pápež toto učenie prenáša do každodennej praxe života kresťana, keď pokračuje: „Dôvera sa v jej ponímaní nezužuje len na posväcovanie a spásu jednotlivca. Má integrálny význam, zahŕňa celú existenciu a nadobúda uplatnenie v každodennom živote, keď nás neraz sužujú obavy, túžba hľadať útočisko v ľuďoch i potreba mať všetko pod kontrolou. Tu vidíme, aké dôležité je jej pozvanie k svätej „odovzdanosti“. Absolútna dôvera premieňajúca sa na odovzdanosť v láske nás oslobodzuje od prehnaného kalkulovania, neustálych obáv o budúcnosť i strachov, ktoré nás oberajú o pokoj. Aj v posledných dňoch života na tom Tereška trvala: „Myslím, že my, čo bežíme po ceste lásky, nesmieme myslieť na to, čo bolestné nás môže v budúcnosti postihnúť, lebo to by znamenalo, že máme nedostatok dôvery.“ Ak sme v rukách bezvýhradne milujúceho Otca, zostane to tak, nech sa deje čokoľvek. Budeme schopní zvládnuť všetko, čo príde, a bez ohľadu na okolnosti sa v našom živote uskutoční jeho plán lásky a duchovného naplnenia.“

V súvislosti s „malou cestou“ nadobúda význam aj meno, ktoré si Terezka ako rehoľníčka vybrala: Terézia od Dieťaťa Ježiša a Svätej Tváre. Ježiš ako „Dieťa“ zjavujúce tajomstvo vtelenia a „Svätá Tvár“ toho, ktorý sa nám úplne odovzdal na kríži. Spasiteľ sveta, Ježiš Kristus, nekonečne bohatý Boží Syn, sa stal chudobným tesárom. Najvyšší vládca, všemohúci Stvoriteľ všetkého, sa stal slabým dieťaťom, aby vykúpil svet. Skutočná veľkosť sa teda skrýva v detskej malosti. Tak nám to ukazuje Ježišov život a jeho potupná smrť na kríži. Boli sme spasení nie bohatstvom, ale chudobou, nie mocou, ale utrpením. To je tá správna cesta, ak má byť cestou nasledovania Krista, ak má byť cestou do nebeského kráľovstva. Tak nám ju ukázal Ježiš sám a celkom jednoducho a konkrétne nám ju vysvetľuje učiteľka Cirkvi sv. Terezka. Nie je to nejaké ucelené učenie, nie sú to poučky a definície. Je to smer, ktorým sa môžeme vydať, prostriedok, ktorý nás dovedie do cieľa našej púte. Objavila a žila ju ako dar, ktorý jej Boh zveril, aby sa oň podelila s celou Cirkvou a aby milióny „malých duší“ dosiahli útechu a svätosť.

Život sv. Terezky bol od malička poznačený utrpením. Mala len 4 roky, keď jej zomrela mamička. Jej smrť ňou otriasla a hlboko ju zasiahla. Smútok, ktorý prežívala Terezka vo svojom srdci, nedávala síce najavo svojim príbuzným, ale keď sa nachádzala mimo domu, neustále plakala. Rany sa obnovili, keď do Karmelu odišla jej staršia sestra Paulína, ktorá sa stala jej druhou mamou. Ochorela a trpela veľkými úzkosťami. Kríž ju neopustil ani potom, keď ako 15-ročná vstúpila ku karmelitánkam. Trpela od zimy, nedostatku potravín, ktoré dievča v jej rokoch potrebuje. Zomrela ako 24-ročná na vtedy nevyliciteľnú chorobu tuberkulózu. Prešla si aj veľkou skúškou viery.

Pápež František vysvetľuje: „Terezka najväčšmi zakúsila silu a istotu viery v období temnej noci a najmä uprostred temnoty Kalvárie. Jej svedectvo dosiahlo vrchol v posledných mesiacoch života vo veľkej „skúške viery“, ktorá sa pre ňu začala na Veľkú noc v roku 1896. Vo svojom rozprávaní priamo spája tento čas skúšky s bolestnou realitou ateizmu tej doby. Posledné roky devätnásteho storočia boli totiž „zlatým vekom“ filozofického a ideologického prúdu moderného ateizmu. Keď napísala, že Ježiš dovolil, aby jej dušu „zahalila najhustejšia temnota“, mala na mysli temnotu ateizmu a odmietnutie kresťanskej viery. ... Rovnako ako vieru precíťovala Terezka aj hlbokú, bezhraničnú dôveru v nekonečné Božie milosrdenstvo: ‚K láske nás musí viesť iba dôvera.‘ Aj v temnote prežívala úplnú odovzdanosť dieťaťa, ktoré sa nebojí hľadať útočisko v objatí otca a mamy. ... Jedinečným spôsobom prenikla do hlbín Božieho milosrdenstva a čerpala z nich svetlo pre svoju nekonečnú nádej.“

Vo svojej apoštolskej exhortácii pápež uvádza aj nasledovný príklad toho, aká pevná bola jej nádej: „Pred vstupom do karmelitánskej rehole pociťovala Terezka pozoruhodnú duchovnú blízkosť a súcit k jednému z najnešťastnejších ľudí, ktorým bol zločinec Henri Pranzini. Bol odsúdený na smrť za trojnásobnú vraždu a vôbec nad ňou nevyjadril ľútosť. Nechala zaňho odsľúžiť sväté omše, s veľkou dôverou sa modlila za jeho spásu, bola presvedčená, že ho čoraz viac približuje k Ježišovej krvi a povedala Bohu, ako si je istá, že mu v poslednej chvíli odpustí, aj keby sa nevyspovedal a neprejavil nijakú známku ľútosti. Uvádza dôvod svojej istoty: ‚Natolko som dôverovala v Ježišovo nekonečné milosrdenstvo!‘ Aké veľké bolo jej dojatie, keď sa dozvedela, že Pranzini sa po vystúpení na popravisisko ‚zrazu, pod vplyvom náhleho vnuknutia obrátil, uchopil kríž s Ukrižovaným, ktorý mu podával kňaz, a trikrát pobožkal sväté rany...‘ Tento silný zážitok proti nádeji v nádeji bol pre ňu zásadný: ‚Od tejto jedinečnej milosti rástla každým dňom moja túžba zachraňovať duše.“

Sv. Terezka nás chce viesť po malej ceste, ktorou prešla ona sama a po nej mnohé duše až do dnešných čias. Je to cesta malá, pretože ju zvládnu aj malí a slabí. Byť malým znamená uznať svoju úbohosť, nedostatočnosť, nedokonalosť a nespoliehať sa na seba, ale nechať sa niesť Bohom ako dieťa v náručí otca. Ako dieťa, ktoré svojmu otcovi bezvýhradne dôveruje. A keďže nie je schopné hrdinských činov a tvrdej askézy, využíva všetky „maličkosti“, všedného dňa, ktoré prijíma, alebo robí s veľkou láskou. Terezkina duchovnosť je ako púť, na ktorej nepotrebujeme obrovský batoh a výbavu. Stačí nám úsmev, ktorý venujeme unavenému kolegovi, trpezlivosť, ktorú prejavíme v rozhovore, alebo tichá modlitba, ktorú prednesíme za našich blízkych, drobná služba lásky. Tieto maličkosti môžu vyzeráť bezvýznamne, no v Božích očiach sú vzácne. Sv. Terezka vyznáva: „Teraz už chápem: dokonalá láska spočíva v tom, že znášame chyby iných, vôbec sa nečudujeme ich slabostiam a poučame sa aj z najmenších čnostných skutkov, ktoré ich vidíme konať. ... Musím vyhľadávať spoločnosť sestier, ktoré sú mi menej príjemné, byť pre tieto zranené duše milosrdným Samaritánom. Jedno slovo, milý úsmev často stačia rozveseliť smutnú dušu. Áno, ak preukážem lásku, cítim, že vo mne účinkuje sám Ježiš.“

Putovať po „malej ceste“ znamená v prvom rade prijať seba samého so všetkými svojimi slabosťami, nech sú akékoľvek a tešiť sa z toho, ako nás Boh stvoril a čo nám dáva. Sv. Terezka nikdy neučila, že máme vyhľadávať utrpenie. To, čo nás každodenne učí, je jednoducho prijímať život taký aký práve je, a seba takých akých sme – to, čo nazýva „naša malosť“. Táto cesta je dostupná pre každého, bez ohľadu na vek, povolanie, alebo postavenie v spoločnosti. Na „malej ceste“ kráčame spoločne do Božieho Srdca, do Jeho kráľovstva.

Každé ráno, keď vstaneme, môžeme sa rozhodnúť, že budeme kráčať po tejto malej ceste. Keď napr. namiesto reptania, že nás bolí chrbát, obetujeme túto bolesť za druhých. Namiesto hádky s manželom alebo manželkou, sa radšej v tichu pomodlíme. Namiesto toho, aby sme sa hnevali na neslušného predavača, prejavíme trpezlivosť a láskavosť. Sv. Terezka nás stretáva v tejto všednosti, ktorú ona sama žila za múrmi kláštora. Každý malý skutok lásky premieňa nás samých a mení náš svet. Nečakajme teda na veľké príležitosti, aby sme prejavili lásku. Začnime už dnes. Začnime vo vlastnej domácnosti, na pracovisku, v škole, v autobuse. Žiť z lásky podľa Terezky znamená snažiť sa žiť v prítomnom okamihu. Určite sa aj vám v živote stáva, že sa trápíte pre minulosť a bojujete sa budúcnosti. Terezka nám ale opakuje: „minulosť nám už nepatrí, budúcnosť nám ešte nepatrí, treba žiť vo večnom Božom teraz“. Pútnik nádeje nie je niekto, kto nikdy nepadne, ale niekto, kto vždy nanovo vstáva a kráča ďalej. Sv. Terézia nám na cestu ponúka tri jednoduché prostriedky: duchovné detstvo, dôveru a odovzdanosť. Tak s istotou dôjdeme až do cieľa – k večnej Láске.

SV. TERÉZIA A RUŽENEC

Všetci svätí poznali moc ruženca. To však neznamená, že svätí nemali s modlitbou ruženca nijaké problémy. Aj svätí sú len ľudia a myšlienky sa im rozbiehajú rovnako ako nám všetkým. Samotný svätý Ludovít Mária Grignon z Montfortu pripustil, že je prirodzené, keď sa nám počas modlitby ruženca myšlienky občas zatúlajú. Presnejšie napísal:

„Hoci by ste mali počas celého ruženca bojovať s rozptýleniami, bojujte dobre, so zbraňami v ruke: to znamená, neprestávajúce odriekať ruženec ani vtedy, keď vám to spôsobuje námahu a keď si vôbec nepripadáte zbožný. Viem, je to tvrdý boj, ale pre vernú dušu nesmierne užitočný.“

S modlitbou ruženca zápasila aj svätá Terézia z Lisieux. V jej slovách môžu nájsť útechu mnohí, ktorí sa túto modlitbu nemodlia bez ťažkostí:

„Mám pocit, že sa ruženec modlím veľmi nedokonale! Snažím sa celou myslou rozjímať nad jeho tajomstvami, ale nedokážem sa dobre sústrediť. Môj nedostatok zbožnosti ma dlho trápil, privádzal ma do rozpakov... Ale teraz už nebývam taká smutná, pretože verím, že Kráľovná nebies, ktorá je tiež mojou Matkou, vidí moje dobré úmysly a prijíma ich.“

SVEDECTVO – ÚCHVATNÁ TVÁR

Mladá žena menom Sylvie píše:

»V tridsiatke som bola sebavedomou leteckou stewardkou. Viedla som lahtikársky život plný zábavy. Hoci som dostala kresťanskú výchovu, náboženstvo som považovala za čosi, čo sa ma netýkalo. Pritom som cítila hlad po duchovnosti (budhizmus atď.). Predsa som však kdesi na dne svojho srdca cítila akúsi prázdnotu.

Raz som bezstarostným krokom kráčala ulicou. Prechádzala som pred akýmisi výkladmi. Vrhla som na ne roztržitý, nesústredený pohľad. Moju pozornosť zrazu strhla úchvatná tvár na obálke knihy. Nezastavila som sa, no hovorím si: „Ten pohľad! Veď to dievča čosi pochopilo! Čosi je v nej!“ Vnútorne zasiahnutá, zastavila som sa a vrátila sa nazad k výkladu, aby som sa zadívala do tých očí a oddala sa vplyvu tej tváre. Zostala som tam pár minút prikovaná na mieste – čosi ma súrilo vstúpiť a kúpiť si tú knihu. Urobila som to. Bola som si istá, že som získala poklad. Pokračovala som v ceste na letisko, odkiaľ ma čakal dlhý let do vzdialenej destinácie.

Len čo sme doleteli do cieľa, cestovali sme do hotela, kde sa posádka obyčajne ubytováva. Boli sme dobrou partiou; schádzali sme sa v bare či pri bazéne, alebo sme sa vybrali na prechádzku po okolí. No ja som sa v ten deň zavrela v izbe s úmyslom preskúmať svoj poklad. Ostatní ma niekoľkokrát

telefonicky volali plávať do bazéna, no ja som ich všetkých odmietla: „Nie, nie, vôbec ma nečakajte, čítam čosi strhujúce!“ – „No dobre,“ počujem v slúchadle, „potom mi to požičiaš? – Čo to len je?“ – „Je to životopis svätej Terézie z Lisieux.“ Na druhom konci kolegyňa zmlkla... „Dobre, čau...“ Po prečítaní *Príbehu mojej duše* som celá horela. Ten pohľad z obálky ma nestrhol zbytočne... V knihe som našla množstvo odpovedí na moje večné otázky, zmysel bytia, ba dokonca aj akúsi úľavu. Svätá Terezka ma takto viedla k Ježišovi. Áno, keď som napokon zavrela dočítanú knihu, mala som jedinou túžbu: poznať toho Ježiša, ku ktorému ma Terezka príťahovala. „Ako ináč ho spoznať ako z Evanjelia?“ hovorila som si. Kúpila som si teda Evanjeliá a prečítala som ich od prvého do posledného riadku. A zažila som obrátenie. Chcela som Ho nasledovať, milovať, slúžiť Mu, poznať Ho stále viac. Rozhodla som sa najprv zmeniť svoj životný štýl a potom vyhľadať kňaza. Znova som objavila skutočné, pravé šťastie, veľkú lásku k Cirkvi a nastúpila som na svoju dlhú cestu...«

SV. TERÉZIA - SKUTOČNÝ A VERNÝ PRIATEĽ

Biskup Patrick Ahern sa narodil a vyrástol v New Yorku. Sv. Teréziu z Lisieux spoznal v prvom ročníku seminára a odvtedy ho neopustila. Neskôr ako kňaz a biskup, do svojich kázní spravidla zaradil príbeh o nej, či už hovoril k mládeži pri birmovke, alebo k zasväteným, na rekolekciách, alebo vo farnosti, kde pôsobil. Bol jedným z čelných zástancov toho, aby bola vyhlásená za učiteľku Cirkvi a túto svoju myšlienku osobne prezentoval sv. Jánovi Pavlovi II. Vo svojej knihe *Tri dary sv. Terézie z Lisieux* opisuje vlastný vzťah k tejto svätici a význam na jeho životnej ceste. Píše: „Nerád by som vyvolal dojem, že som vďaka učeniu a príkladu sv. Terézie prežil život bez problémov. V mojom živote netrvali obdobia pokoja nikdy dlho. Celý život som bol ako na hojdačke, raz hore, potom dolu, mám za sebou pošmyknutia i pády, zažil som sklamania zo seba samého, ťažké chvíle, na ktoré spomínam s bolesťou, i príhody, ktoré si z celého srdca prajem, aby sa neboli nikdy stali. Jedna vec sa však v mojom živote nezmenila, a tou je moje neutíchajúce nadšenie pre Teréziu. Jej spiritualita je realistická a dosiahnuteľná, vždy vyzýva k zlepšeniu a k trpezlivosti, ak zlepšenie prichádza pomaly. Terézia nikdy nenalieha a nevnučuje sa. Len jednu vec neznesie, a tou je nedostatok odhodlania. V teológii malej cesty pre toto nie je miesto. Zistil som, že Terézia je mi skutočným a verným priateľom, ktorý ide celou dlhou cestou so mnou, nikdy vo mne nevyvoláva falošnú ľútosť ani mi nedovolí, aby som sa utápal v sebaobviňovaní. V obdobiach kríz vždy stála po mojom boku, jej slová a jej život sú pre mňa trvalou a vlúdnu prítomnosťou a povzbudením.“

Biskup Patrick Ahern uvádza dva príbehy, ktoré poukazujú na súvislosti, vďaka ktorým môžeme pochopiť, aký význam má Teréziino učenie pre nás dnes. S jej „malou cestou“ majú spoločné viac, ako sa na prvý pohľad môže javiť, ale môžu nám pomôcť uvedomiť si, ako žiť podľa jej vzoru významným, hoci malým spôsobom života.

1. JIM CONLAN – PRIJAŤ CHOROBU

Jim Conlan, kňaz newyorskej arcidiecézy mal až do roku 1990, kedy zomrel, nesmierny vplyv na ľudí. Bol to muž mnohých talentov. Miloval divadlo, jeho kazateľský štýl bol strhujúci. Mal výnimočnú schopnosť nadväzovať priateľstvá, dokázal sa na svet pozeráť vždy z tej lepšej stránky a skvelo dokázal druhých povzbudiť. Jim v detstve prekonal obrnu a od tej doby kríval. Choroba spôsobila, že mal jednu nohu o pár centimetrov kratšiu. Keď bol Jim na strednej škole, začal si bolestne uvedomovať svoj handicap a cítil stále väčšiu horkosť z toho, ako mu choroba zasiahla do života. Keď sa hral v škole basketbal, on sedel na lavičke. Keď bol ples, len stál a pozoroval ostatných. Mal 15 rokov a začínal mať pocit, že mu uniká život. Stával sa zatrpknutým. Jedného dňa, keď sa vracal domov z vyučovania, išiel oproti nemu kňaz. Musel to byť profesor z univerzity. Bol už v pokročilom veku, mal šlachovitú postavu a husté, oceľovo šedé vlasy. Keď míňal Jima na chodníku, chytil ho za ruku, zastavil a bez akéhokoľvek varovania mu hovorí: „Čo je to za krívanie, synu, obrna?“ – „Áno, otče,“ odpovedal Jim. „Si rád, že máš obrnu?“ pokračoval kňaz. Najprv zamrzol, potom vybuchol: „Nie, nie som rád, že mám obrnu!“ Ale kňaz povedal: „Niečo ti poviem, synu. Kým nepríde deň, keď dokážeš Bohu povedať: ‚Pane, som rád, že mám obrnu, a budeš to myslieť úprimne, nedosiahneš nič!‘ Potom bez slova odišiel a Jim ho už nikdy v živote nevidel.“

Celú cestu domov sa Jim dusil hnevom a pri večeri v ten deň takmer neprehovoril. S postupujúcim večerom jeho nespokojnosť rástla čím ďalej viac. Išiel si ľahnúť, ale nemohol zaspať, tak vstal, posadil sa k oknu a hľadel na pouličnú lampu. Sedel tam dlho, hľadel a nakoniec začal plakať. „Nikdy predtým som tak neplakal, bolo to more slz,“ spomína Jim. Keď prestal plakať, začal sa modliť a zrazu pocítil, že Boh je mu nablízku. Potom sa pristihol, ako hovorí: „Pane, som rád, že mám obrnu“, a vedel, že to, čo hovorí, myslí vážne. Ešte chvíľu ticho sedel a snažil sa vstrebať, čo sa mu prihodilo. Potom si ľahol späť do postele a čas, ktorý z tej noci ešte zostával, tvrdo prespal. Keď sa ráno prebudil, bol novým človekom. Vo svojich kázňach hovorieval, že za tým chlapcom, ktorým býval, sa už nikdy neobzeral. A na konci príbehu vždy dodal: „Viem, že by som dnes nebol kňazom, nebyť toho jezuitu, ktorý mi vtedy uštedril taký šok, keď mi povedal: „Synu, kým nepríde deň, keď dokážeš Bohu povedať: Pane, som rád, že mám obrnu, a budeš to myslieť úprimne, nič nedosiahneš!“

Biskup Patrick Ahern pokračuje: Na tento príbeh sa pozerám ako na príklad malej cesty. Jim onej noci uviedol do praxe Teréziinu doktrínu maličkosti, ktorá žiada, aby sme radostne a úplne prijali sami seba so všetkými svojimi slabosťami, nech sú akékoľvek, a tešili sa z toho, že sme, kým sme, a máme to, čo máme. Terézia nikdy neučila, aby sme vyhľadávali utrpenie. To, čo nás učí, je jednoducho milovať život taký, aký je, a tiež milovať seba takých, akí sme, teda milovať to, čo ona nazýva „maličkosť“. Tým myslí našu biedu, naše slabosti, naše zlyhanie, veci, za ktoré sa hanbíme a ktoré by sme urobili inak, keby sme mali znova tú možnosť. Toto všetko Terézia neváhala nazývať bohatstvom. Keď jej milovaný otec doslova prišiel o rozum a musel byť hospitalizovaný v ústave, ktorému sa vtedy hovorilo zariadenie pre choromyselných, hovorila o tomto rodinnom utrpení ako o „našom bohatstve“.

2. ZABUDNUTÁ VEČERA

Skromne ponúkam jednu zo svojich skúseností, ktorú som mal s malou cestou. Stalo sa to, keď som odchádzal do dôchodku a moji dlhoroční priatelia, ktorí sú manželia, sa pri tejto príležitosti rozhodli usporiadať pre mňa večeru vo svojom dome v Connecticute. Dávam tento príbeh k dobru nie preto, že by so mojím významom mohol merať s tým, ako Jim prijal svoju obrnu, ale práve preto, že sa jedná o zjavne bezvýznamnú životnú udalosť.

Dátum konania večere bol stanovený s dostatočným predstihom a hostitelia pozvali asi tridsať mojich známych. Večer pred touto slávnostnou udalosťou som hostiteľom zavolať a povedal im, ako veľmi som za všetko vďačný, a uistil ich, že na druhý deň prídem skôr, aby som bol na mieste, až začnú prichádzať hostia. Lenže keď mi na druhý deň ráno zavolať môj priateľ, biskup Sheridan, a spýtal sa ma, či mám čas zájsť s ním neskôr ten deň na večeru, vypadla mi celá udalosť z hlavy a ja som povedal áno. O šiestej hodine večer dorazil do mojej izby a príjemne sme asi pol hodiny klábosili, keď sa ma len tak spýtal: „A kedy máš vlastne tú slávnostnú večeru?“ Vyskočil som na nohy a v panickej hrôze vytočil telefónne číslo svojich hostiteľov. Nezdvíhali telefón a jediný, s kým som mohol hovoriť, bol záznamník. Keď som sa svojmu priateľovi konečne dovolal, povedal len dve slová: „Kde si?“ Odpovedal som, že som vo svojej izbe. Keď som mu vysvetľoval, že som na večeru zabudol – potom, čo som s ním deň predtým po telefóne hovoril, myslel som, že sa hanbou prepadnem. Povedal som: „John, ja vôbec nechápem, ako som to mohol urobiť. Nemám žiadne ospravedlnenie. Možno sú to prvé príznaky alzheimera. (Skoro som si prial, aby to bola pravda, pretože potom by som mal aspoň nejaké ospravedlnenie.) Povedal som, že skočím do auta a dorazím, ako najrýchlejšie to pôjde, ale on povedal, že cesta trvá hodinu a pol a za tú dobu bude dávno po večeri a všetci hostia sa rozídu domov. Nevedel som ani, koho všetko pozvali. Nikdy som nevyzvedal a moji hostitelia zachovali mimoriadnu diskretnosť a nikdy mi to nepovedali. Nedokážem popísať hanbu, ktorú som cítil. Čo si len budú všetci myslieť, keď John zavesí telefón a povie im, čo sa stalo? A čo Johnova manželka? Druhý deň som jej poslal dva tucty tých najkrajších ruží, ale čo mohli napraviť? Tri dni sa mi žalúdok sťahoval pocitom viny.

Potom som si z ničoho nič spomenul na príbeh Jima Conlana. V tom čase som mal v izbe na stene zavesenú zväčšenú fotografiu svätej Terézie, tú, na ktorej sa človeku pozerá priamo do očí. Išiel som bližšie a postavil sa priamo pred ňu. Pozrel som sa jej do očí a povedal: „Terézia, som rád, že som na to zabudol“, a myslel som to úprimne. Urobil som veľkú chybu – a akonáhle som ju prijal, prijal som svoju zraniteľnosť a ľudskosť. V tej chvíli moje trápenie prestalo a zaplavil ma pocit pokoja. Stále ma to mrzelo kvôli mojím hostiteľom, ale vďaka „malej ceste“ som dosiahol pokoj. Odvtedy som sa

s nimi zišiel na večeru niekoľkokrát a oni mi so svojou obdivuhodnou veľkorysťou odpustili. Sme teraz lepší priatelia ako kedykoľvek predtým. Aj to je malá cesta.

SVÄTÁ TEREZKA MEDZI ESKIMÁKMI

Svätá Terézia od Dieťaťa Ježiša bola vyhlásená za osobitnú patrónku misionárov, podobne ako svätý František Xaverský, hoci nikdy neopustila svoj kláštor. Zaslúžili sa o to obláti Nepoškvrnenej, najmä otec Arsène Turquetil, oblát a rodák z diecézy Lisieux v Normandii.

Ako mladý seminarista sa Turquetil začal zaujímať o evanjelizáciu Inuitov, a tak v roku 1900, vo veku 24 rokov, odišiel do Apoštolského vikariátu Saskatchewan v Kanade. Preplavil sa kanoe cez jazero Caribou a po sedemdnovej ceste na saniach nadviazal kontakt s niektorými domorodcami a začal sa učiť ich jazyk. Na začiatku bola jeho farnosť pravdepodobne najväčšou farnosťou na svete, siahala až po severný pól – bola približne 55-krát väčšia ako Slovensko. A celé roky nemal ani jedného jediného farníka! Začiatky boli ťažké. Otec Arsène Turquetil si pre svoju náročnú úlohu okrem veľkej misiónárskej horlivosti priniesol aj mnoho vynikajúcich schopností a talentov. Bol skúseným poľovníkom, dobrým kuchárom, ovládal stolárske, zámočnícke a kováčske remeslo, a takisto dobre zvládol sane so psím záprahom, ako aj pilotovanie lietadla. Prebádal reč a písmo Eskimákov a do ich jazyka preložil modlitebné knižky a katechizmus. Písal a komponoval hymny a piesne pre Eskimákov. Všade vládla obrovská zima, viac ako 50°C pod nulou. Tábory domorodcov museli hľadať, cesta za nimi bola vždy veľmi náročná. Až v roku 1912 sa mu podarilo spolu svojím krajanom, otcom Lablancom, založiť prvú misijnú stanicu, ktorú zasvätil Panne Márii „Matke vykúpenia“.

Domorodci nepoznali väčšiu zábavu, ako sa vysmievať z chýb, ktoré na začiatku robili misionári, keď sa učili ich jazyk. Niekedy zhromaždili všetkých obyvateľov tábora a prosili misionára vetu zopakovať, aby sa mohli spoločne smiať. To však nebola tá najväčšia obeta! Najväčším krížom bolo, že sa nikto z Eskimákov neobrátil. O to viac treba obdivovať nádej otca Turquetila: „V Božej Cirkvi nejde o čísla,“ hovorieval. V roku 1916 doľahla na oboch misionárov ťažká skúška. Otec Leblanc ochorel a vo veku 32-rokov zomrel. Ešte v tom istom roku sa otec Turquetil dopočul ďalšiu smutnú správu: dvaja jeho spolubratia boli zavraždení Eskimákmi. Mali snáď pravdu tí, ktorí zastávali názor, že misiu medzi Eskimákmi treba rozpustiť? Biskup mu napísal: „Ak v priebehu jedného roka nebudete mať nádej, že sa vám podarí Eskimákov obrátiť, misiu zrušíte.“ A tak mu zostávalo len jedno – dúfať v zázrak.

Raz do roka prichádzala pošta z Európy a otcovi Turquetilovi bola doručená jedna obálka, v ktorej našiel krátku biografiu sestry Terézie od Dieťaťa Ježiša z Lisieux, spolu s druhou obálkou, obsahujúcou trochu zeme z jej hrobu, ktorá bola odobratá počas exhumácie jej pozostatkov. Misionár sa nikdy nedozvedel, kto mu ich poslal. Prečítal si o Terézii, že mala veľmi rada sneh, modlila sa veľa za misionárov a sľúbila, že svoje nebo bude prežívať tak, že bude robiť dobro na zemi. Ach, keby tak obrátila Eskimákov! Spomína: „Na druhý deň, keď sa zvečerilo, prišli k nám Eskimáci, aby sa po love u nás zohriali. Posadil som sa k harmóniu, oni sa zhromaždili okolo mňa, aby mohli sledovať pohyby mojich rúk a nôh. Vtedy sa môj spolubrat Girard postavil za nich – ako sme boli dohodnutí – a zo zadu, bez toho, aby si to všimli, každému do hustej hrivy hodil dve-tri zrníčka tej zeme, ktorá bola pod rakvou Terezky. Tak sa cez ňu udial veľký zázrak!“ V nasledujúcu nedeľu, keď sa otec Turquetil poberal slúžiť svätú omšu, prišli za ním domorodci a povedali: „My sme dobre vedeli, že nám hovoríš pravdu, ale nechceli sme ňu počúvať. Vieš nám vziať naše hriechy? Ukáž nám ako sa máme prežehnať, ako si máme kľaknúť, ako máme zopnúť ruky. Nech je s nami Ježiš spokojný!“ Niektorí chceli byť pokrstení okamžite, ale on im vysvetlil, že je potrebný katechumenát, na čo všetci pristali a počas 8 mesiacov Eskimáci tak verne spolupracovali, že ich 2. júla 1917 pokrstil. O rozpustení misie medzi Eskimákmi sa viac nehovorilo. A to vďaka sv. Terezke z Lisieux, ale zaiste aj vďaka životnej obeť mladého otca Leblanca a oboch zavraždených misionárov. Neskôr sa kresťanskí Eskimáci sami stali misionármi pre svoj národ, vyučovali ich katechizmus, základné modlitby, spievali s nimi kresťanské piesne.

Dnes žije v oblasti kanadskej Arktídy väčšina Eskimákov v diecéze Churchill-Hudson Bay. Je tu založených 16 misijných staníc.

VEDELI STE, ŽE...

Edith Gassion (neskôr **Edith Piaf**) bola od troch do siedmich rokov slepá kvôli zápalu rohovky. Uzdravená bola po púti do Lisieux. Po zvyšok života nosila na krku medailón so svätou. Ako slávna speváčka nosievala so sebou kufrík s obrázkom a relikviami sv. Terézie z Lisieux. Kládla ho za oponu a hovorievala: „Terézia, dávaj na mňa pozor, spievam predsa pre teba!“

Jacques Fesch, vo väzení obrátený zločinec, po svojej konverzii siahol po duchovných knihách, ktoré mu priniesli kňazi. Medzi nimi boli aj spisy sv. Terézie. Zomrel pod gilotínou 1. októbra 1957. Svoj život obetoval za obrátenie svojho otca, za všetkých, ktorých mal rád, a tiež za svoju obeť. V tento deň sa teraz oslavuje pamiatka svätej Terézie z Lisieux. Jacques, tak ako ona, ponúkol svoju obeť Milosrdnej láske.

Marta Robinová, francúzska stigmatizovaná mystička, mala osobnú skúsenosť so sv. Teréziou z Lisieux. Keď v roku 1926 ťažko ochorela, tri týždne ležala v hlbokom bezvedomí. Vtedy ju trikrát navštívila sv. Terézia, ktorá jej oznámila, že nezomrie, ale má splniť poslanie, ktoré rozšíri do celého sveta.

Blahoslavenú **Zdenku Schelingovú** veľmi silno ovplyvnila sv. Terézia z Lisieux. Často ju cituje vo svojich zápiskoch.

Relikvia sv. Terézie z Lisieux bola už aj vo vesmíre. V dňoch 31. mája až 14. júna 2008 ju na túto cestu vzal astronaut Ron Garan, člen posádky kozmickej lode Discovery. Ron Garan je katolík a veľký ctiteľ sv. Terézie. Pred štartom dostal od karmelitánov malú relikviu a obrázok svätice, ktoré potom zobral so sebou na obežnú dráhu. Po návrate ich odovzdal späť karmelitánskej komunite – a tak sa sv. Terézia, ktorá počas života nikdy neopustila Lisieux, „dostala“ až na orbitu Zeme. Počas štrnástich dní relikvia sv. Terezky prešla 9177 030 km okolo sveta rýchlosťou 27 291 km za hodinu!

KONKRÉTNE KROKY

1. Podľa vzoru sv. Terezky si počas mesiaca október nerobme „veľké predsavzatia“, ale prijímajme každodenné „maličkosti“. Môže to byť napr.: neponáhľať sa, keď niekto potrebuje rozhovor a trpezlivo počúvať, obetovať nudné či ťažké povinnosti s láskou, usmiať sa, keď na to nemám náladu, aby som nezaťažoval svoje okolie, ale bol druhým útechou...

2. Modlitba ruženca si vyžaduje našu vernosť, lebo často necítíme nadšenie alebo útechu pri opakovaní Zdravas Mária. Pokúsme sa v tomto mesiaci sv. ruženca obnoviť modlitbu vo svojej rodine, komunite, alebo osobne si každý deň nájsť čas, vo vedomí, že je to modlitba, ktorej dal Boh veľkú moc. Nie je to stratený čas, je to čas, počas ktorého môže Boh pôsobiť.

3. Sv. Otec Ján Pavol II. v Ríme 19.10.1997 pri príležitosti vyhlásenia sv. Terézie z Lisieux za učiteľku Cirkvi povedal: „Terézia nielenže pochopila a opísala hlbokú pravdu lásky ako cestu a srdce Cirkvi, ale vo svojom krátkom živote tak aj intenzívne žila. Ide o presný súlad náuky a konkrétnej skúsenosti, pravdy a života, vyučovania a praxe, ktorý svieti zvláštnym jasom u tejto svätej a robí ju príťažlivým vzorom zvlášť pre mladých ľudí...“ Pripomeňme našim deťom a mladým sv. Terezku, alebo ak ju nepoznajú, porozprávajme im o nej na hodinách náboženstva, katechizmu, na stretnutiach alebo v rodine.